

OPAS KAIHILEIKKAUKSEEN
SAAPUVALLE POTILAALLE

SISÄLLYSLUETTELO

1. ENNEN KAIHILEIKKAUSTA
2. KOTONA KAIHILEIKKAUSPÄIVÄNÄ
3. SAIRAALASSA KAIHILEIKKAUSPÄIVÄNÄ
4. SAIRAALASSA KAIHILEIKKAUKSEN JÄLKEEN
5. KOTONA KAIHILEIKKAUKSEN JÄLKEEN
6. LEIKKAUKSESTA MAHDOLLISESTI AIHEUTUVIA OIREITA
7. AUTOLLA AJAMINEN KAIHILEIKKAUKSEN JÄLKEEN
8. KAIHILEIKKAUKSEN JÄLKITARKASTUS
9. JÄLKIKAIHI
10. USEIN KYSYTTYJÄ KYSYMYKSIÄ

TERVETULOA KAIHILEIKKAUKSEEN!

Tämän oppaan tarkoituksena on auttaa sinua valmistautumaan tulevaan leikkaukseen ja sen jälkeiseen toipumiseen.

1. ENNEN KAIHILEIKKAUSTA

Silmätippojen käyttö

- Sinulle on tehty sähköiset silmätippareseptit esitutkimuskäynnillä.
- Osta silmätipat apteekista etukäteen, koska silmätippojen tiputus aloitetaan kotona heti leikkauksen jälkeen.

Esteet leikkaukselle

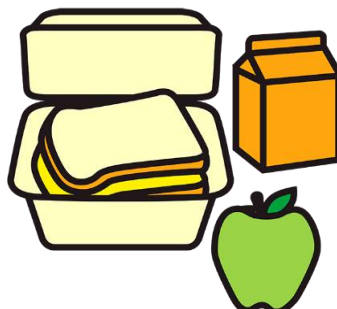
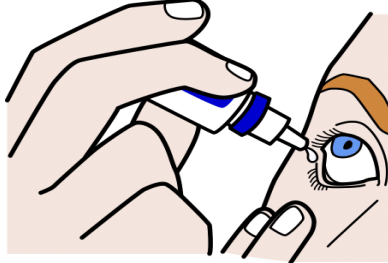
- Flunssa, kuume, kurkkukipu, vatsatauti tai muu äkillinen tulehdussairaus.
- Infektio, huuliherpes, vyöruusu, pitkäaikaiset tulehduspesäkkeet (esim. hampaat) tai rähmivä silmätulehdus.
- Jos verenpaineesi on koholla, ota yhteys omaan terveysasemaan mahdollista seurantaa ja lääkityksen aloittamista tai tarkistusta varten.

Muuta huomioitavaa

- Osta apteekista ihoteippirulla suojakilven kiinnitystä varten.
- Jos toimintakyky on alentunut tai asioiden hoito itsenäisesti ei onnistu, ota saattaja mukaan leikkauspäivänä.
- Piilolinssyjä saa käyttää ennen leikkausta leikattavassa silmässä.
- Poista ripsienpidennykset kaksi viikkoa ennen leikkausta.
- Poista kynsilakka ja rakennekynnet leikkaussalissa tapahtuvaa tarkkailua varten.

2. KOTONA KAIHILEIKKAUSPÄIVÄNÄ

- Käy suihkussa ja pese hiukset.
- Pukeudu puhtaisiin, väliin, mieluiten edestä napitettaviin vaatteisiin.
- Älä laita tuoksujia tai kasvomeikkiä. Leikkausalue pestään tulehdusten ehkäisemiseksi.
- Jätä arvoesineet ja korut kotiin.
- Ruokaile normaalisti. Mukaan on hyvä varata hieman evästä.
- Ota omat lääkkeesi normaalisti. Jos sinulla on käytössä silmänpainetta alentavia silmätippoja, tiputa myös ne normaalisti.
- Ota mukaan tavanomaiset lääkkeesi seuraavan vuorokauden ajaksi.
- Varaa sairaalakäyntiin koko päivä aikaa.

3. SAIRAALASSA KAIHILEIKKAUSPÄIVÄNÄ

Leikkaus tehdään paikallispuudutuksessa. Olet leikkauksen aikana makuuasennossa ja hereillä. Ennen saliin menoa silmään tiputetaan tippoja ja käteen asetetaan suonikanyyli, jonka kautta saat tarvittaessa rentouttavaa lääkettä. Osa potilaista tarvitsee laajemman silmäpuudutuksen, jonka tekee anestesia-[lääkäri](#).

Kaihileikkaus on yleensä nopea puudutuksessa tehtävä toimenpide. Leikkauksessa samentunut mykiö korvataan pienellä muovisella tekomykiöllä.

Kaihileikkauksesta peritään päiväkirurginen toimenpidemaksu. Peruuttamatta jätetystä ajasta peritään sakkomaksu. Lasku lähetetään kotiin.

Hoitaja valmistelee sinut leikkaukseen.

4. SAIRAALASSA KAIHILEIKKAUKSEN JÄLKEEN

Leikkauksen jälkeen vointiasi seurataan lepäämössä ja hoitaja kertoo kanssasi kotihoito-ohjeet.

Lepäämössä silmänpaineesi mitataan.

Saat kirjallisen silmätippojen tiputusohjeen mukaasi.

Tarvittaessa lääkäri kirjoittaa sinulle sairauslomatodistuksen. Sairausloman pituus riippuu työnkuvastasi, ja se vaihtelee yhdestä viikosta kuukauteen.

Pääset leikkauksesta kotiin saman päivän aikana. Sinun on mahdollista kotiutua leikkauksen jälkeen Kela-taksilla, josta maksat vain omavastuuosuuden. Jos olet valinnut HUSin hoitopaikaksesi valinnanvapauden perusteella, tarkista mahdollinen matkakorvaus Kelasta.

5. KOTONA KAIHILEIKKAUKSEN JÄLKEEN

Silmätippojen käyttö

- Silmätippojen tiputus leikattuun silmään alkaa välittömästi jo leikkauspäivänä ja jatkuu muutaman viikon ajan.
- Jos sinulla on käytössä silmänpainetta alentavia tippoja, tiputa ne normaalisti leikkauspäivän iltana myös leikattuun silmään.
- Jatka myös muiden silmälääkkeiden käyttöä aikaisempien ohjeiden mukaan, ellei toisin määrätä.
- Jos sinulla on leikatussa silmässä roskantunnetta, kutinaa tai kirvelyä, voit käyttää apteekista ilman reseptiä saatavia silmän kostutustippoja ja -geeleejä. Suosittelemme käyttämään kostutustippoja, jotka ovat kerta-annospipeteissä, sillä ne ovat säilöntäaineettomia.

Suojakilven käyttö

- Saat kilven mukaasi sairaalasta.
- Pidä suojakilpeä nukkuessasi leikatun silmän suojana viikon ajan.
- Pese kilpi saippuavedellä päivittäin.

Suojakilven kiinnitys

- Aseta puhdas kilpi pöydälle kupera puoli ylöspäin.
- Kiinnitä ihoteipit kilpeen.
- Aseta kilpi silmän päälle.

Ohje silmätippojen tiputtamiseen

Pese kädet aina ennen silmän hoitamista. Avaa silmätippapullo niin, ettei sen kärkeen pääse epäpuhtauksia. Tippapullon kärki ei saa koskettaa mihinkään. Pidä pullon kärki 1–2 cm:n etäisyydellä silmästä.

Voit tiputtaa silmätipan joko istuma-asennossa tai selinmakuulla. Kallista päätä taaksepäin ja katso ylöspäin. Vedä toisen käden sormella alaluomea alaspäin niin, että alaluomen sisäpinta tulee näkyviin. Tiputa toisella kädellä 1–2 tippaa alaluomen sisäpinnalle puristamalla kevyesti pulloa tai pipettiä.

Silmätipan tiputtamisen jälkeen paina nenänpuoleisesta silmäkulmasta luun reunaa vasten 1–2 minuutin ajan. Tällä estetään lääkeaineen pääsyä kyynelkanavaan ja siten verenkiertoon.

Video silmätippojen tiputtamiseen löytyy Youtubesta HUSvideot-kanavalta nimellä ”Silmätippojen tiputtaminen”.

Yhden viikon ajan

- Varo, ettei leikattuun silmään valu pesuvettä kasvoilta ja hiuksista. Muuten voit peseytyä normaalisti.
- Puhdista leikatun silmän silmäluomet ja -ripset päivittäin. Pese kädet ja pyyhi vedellä kostutetulla pumpulitupolla suljetun silmän silmäluomet ja -ripset ulkonurkasta sisänurkkaan päin.

Kahden viikon ajan

- Uiminen ja saunominen kielletty.
- Älä käytä silmämeikkiä.

Kolmen viikon ajan

- Vältä raskasta liikuntaa ja voimakkaita fyysisiä ponnistuksia. Rauhallinen liikkuminen ja ulkoileminen on sallittua. Voit tehdä arkitoimet normaalisti.

Neljän viikon ajan

- Älä koske tai hiero leikattua silmää, ettei leikkaushaava avaudu.

6. LEIKKAUKSESTA MAHDOLLISET AIHEUTUVIA OIREITA

Leikkausiltana voi esiintyä seuraavia oireita, joista ei tarvitse huolestua:

- silmä verestää tai punoittaa
- silmästä valuu hieman (verensekaista) eritettä
- mustuainen on suuri
- näkö on sumea ja epätarkka
- silmässä on lievää roskantunnetta.

Kun toipuminen etenee normaalisti, näkö tulee vähitellen paremmaksi ja silmän ärsytysoireet ja roskantunne lievenevät.

Mikäli toipilasaikana näkö alkaa huonontua tai silmän ärsytysoireet tai kipu lisääntyvät, ota yhteys sinua hoitavaan silmäyksikköön.

Kaihileikkauksen riskeistä voit halutessasi lukea [Terveyskylän Silmäsairauksien talon sivustolta](#).

Jos:

- silmässä tuntuu kipua, johon särkylääke ei auta
- näkö heikkenee äkillisesti
- jokin alue häviää kokonaan näkökentästä
- silmässä on salamointia, vaikka olet levossa ja silmä on kiinni.

Ota välittömästi yhteys Silmäsairauksen keskitettyyn puhelinpalveluun 09 471 73400.

7. AUTOLLA AJAMINEN KAIHILEIKKAUKSEN JÄLKEEN

Kun silmän näköä ja taittovoimakkuutta muutetaan leikkauksella, uuteen näkötilanteeseen tottuminen vie jonkin verran aikaa.

Lähtökohtaisesti autolla saa ajaa vasta, kun silmä on toipunut leikkauksesta, näkö on parantunut ajokorttikriteereitä vastaavalle tasolle ja mahdolliset ajossa tarvittavat silmälasit on saatu käyttöön.

8. KAIHILEIKKAUKSEN JÄLKITARKASTUS

Jälkitarkastusta suositellaan tehtäväksi 5–6 viikon kuluttua leikkauksesta. Jälkitarkastus tehdään yksityispuolella valitsemallasi silmälääkärillä.

Jälkitarkastuksessa varmistetaan, että silmä on toipunut asianmukaisesti ja tarvittaessa voidaan määrittää uudet silmälasit. Ennen jälkitarkastusta voit halutessasi käyttää mitä tahansa hyvältä tuntuvia silmälaseja.

9. JÄLKIKAIHI

Joskus kaihileikkauksen jälkeen tekomykiön ympärillä oleva linssipussi samenee takaosastaan. Samenema on eräänlaista arpimuodostusta ja sitä nimitetään jälkikaihiksi. Useimpiin leikattuihin silmiin ei kehity jälkikaihia, mutta jos sellainen tulee, se voidaan hoitaa laserilla. Tällä pienellä polikliinisella toimenpiteellä näkö jälleen kirkastuu.

Jälkikaihin oireet

Kehittyessään jälkikaihi alkaa samentaa näköä vähitellen. Hämärässä näkeminen vaikeutuu, näöntarkkuus alenee ja häikäistyminen lisääntyy.

Jälkikaihin toteaminen

Silmälääkäri toteaa jälkikaihin vastaanotolla tehtävien silmätutkimusten yhteydessä.

10. USEIN KYSYTTYJÄ KYSYMYKSIÄ

Näen kaihileikkauksen jälkeen näkökentässä rengasmaisia valokaaria. Ovatko ne vaarattomia?

Leikkauksen yhteydessä silmän sisään on laitettu keinomykiö, jonka reunaosa taittaa valoa eri tavalla kuin keskiosa. Etenkin hämärässä valaistuksessa tämä voi aiheuttaa valojen ympärillä näkyviä valokaaria. Oire on vaaraton.

Ovatko näkökentässä leijailevat hiutaleet ja pisteet vaarattomia leikkauksen jälkeen?

Näkökentässä leijailevat vaaleat tai harmahtavat pisteet ja hiutaleet ovat vaarattomia. Ne johtuvat silmän sisällä olevasta lasiaisesta. Nämä lasiaissamentumat näkyvät yleensä selkeimmin kirkkaassa valaistuksessa ja vaaleaa taustaa vasten. Lasiaissamentumat näkyvät yleensä paremmin, kun näköä häiritsevä kaihhi on leikattu pois.

Onko kaihileikkaus mennyt pieleen, kun näen ilman silmälaseja vain kauas tai vain lähietäisyydelle?

Kaihileikkauksessa silmän sisään laitetaan yksitehoinen tekomykiö, jolla näkee ilman silmälaseja yleensä joko kauas tai lähelle. Muille etäisyyksille katsomiseen potilas tarvitsee silmälasit.

Ennen leikkausta käytössä olleilla silmälaseilla ei useimmiten näe kunnolla, vaan lasivahvuudet tulee vaihtaa uusiin leikkauksen jälkeen.

MUISTIINPANOJA

YHTEYSTIEDOT

Silmäsairauksien keskitetty puhelinpalvelu

09 471 73400

Video kaihileikkaukseen saapuvalle potilaalle löytyy Youtubesta HUSvideotkanavalta nimellä ”Ohjausvideo kaihileikkaukseen saapuvalle potilaalle”.

[Kysymyksiä ja vastauksia löydät Terveyskylä.fi-verkkopalvelusta.](#)

Lähteet:

Kuvat: Papunetin kuvapankki, papunet.net, Sergio Palao/ARASAAC, Paxtoncrafts Charitable Trust, Kuvako, muokattu.

Valokuvat: Heli Kurimo

Usein kysyttyjä kysymyksiä: Terveyskylä, Silmäsairaudet.fi-sivusto.